

Igor Černe
**IZ NAŠEGA
ARHIVA ...**

199-201

MARIBORSKA KNJIŽNICA
ROTOVŠKI TRG 2
2000 MARIBOR
IGOR.CERNE@MB.SIK.SI

::ANTHROPOS, ŠT. 3-4, 1971

O pojmovanju in razumevanje zgodovine je bilo zapisanih ogromno besed. In če velja rek »*historia magistra vitae est*«, je skorajda primerno, da se tudi ob izidu tekoče številke revije ozremo v preteklost in si ogledamo misli, ideje in prispevke avtorjev izpred pet desetletij. V tokratni ediciji *Iz našega arhiva* bomo razgrnili vsebino številke 3-4 iz leta 1971.

Zgodovinska refleksija je še kako dobrodošla in navsezadnje tudi zaželena. Obrat nazaj je lahko razjasnjujoč in ima potencial, da postavi sedanje premisleke v nove tirnice. Vsebina Anthroposa, ki je ena izmed najstarejših še izhajajočih revij, je že v letu 1971, torej okroglih petdeset let nazaj, podajala relevantne prispevke iz širšega področja humanističnih ved. Seveda je bilo v tistih časih marsikaj drugače in tudi nabor revij iz področja humanistike je bil manjši, a vseeno je šlo pri Anthroposu za preplet mnogoterega. Kot zanimivost navedimo, da so bili člani redakcije ne samo iz smeri psihologije in filozofije, temveč tudi iz področja prava, pedagogike, sociologije, ekonomije, politologije in zgodovine. Revija je tako pokrivala širok spekter znanosti. Delovala kot odprt prostor misli in idej, to pa na nek način ustvari inkubator za širši družbeni razvoj humanistične misli.

Omenjena številka je sovpadla s smrtjo Györgya Lukácsa, madžarskega marksističnega filozofa, literarnega zgodovinarja kritika in estetika. O njem je v tem izvodu revije pisala dr. Cvetka Hedžet Tóth, ki nas je prerano zapustila skorajda petdeset let kasneje. Naj omenimo še povezavo s sodobnostjo, saj se je v letu 2021 s predavanjem dr. Andrewa Feenberga Slovensko filozofsko društvo poklonilo spominu na preminulega filozofa. Nabor avtorjev, ki so objavili svoje prispevke, je raznolik in prav je, da jih pomensko navedemo¹: dr. Vojan Rus, dr. Frane Jerman, Borut Pihler, Nataša Sernelj, Cvetka Tot, dr. Vid Pečjak, dr. Oto Petrovič, Klas Brenk, Simona Jurčič, Janek Mussek, Marko Polič, Nevenka Sadar, Janez Svetina, dr. France Černe, Tatjana Lamovec.

Cvetka Tot poskuša v svojem članku z naslovom *K postavitvi in zavesti proletariata v Lukácsevi »zgodovini in razredni zavesti«* izpostaviti trojnost odnosa med Heglom, Marxom in Lukácsom skozi kategorijo totalitete. Prav tako se znotraj tega ekskurza naveže na znanost. Kot lahko danes jasno vidimo, je znanost tesno zvezana z družbo, z družbenimi odnosi. Avtorica piše o revoluciji v znanosti, ki bi morala prevladati nad ekonomskimi motivi. Nekaj, kar je v dobršni meri vidno tudi v sedanjosti. V zaključku članka filozofinja sooči dva predstavnika marksistične misli, Lukácsa in Marcuseja, ki ju predstavi kot tista, ki sta marksizmu dala filozofsko težo.

Moralna norma in normativizem v razredni družbi in socializmu je članek dr. Vojana Rusa, ki skozi izpeljavo pojmov morale, normativizma in socializma poskuša vzpostaviti odprt sistem norm in nenazadnje družbenih odnosov. Seveda v okviru socializma, kjer naj bi navsezadnje prišlo do neke vrste osvobajanja.

¹ Avtorje navajam kot so zapisani v Anthroposu 3-4, 1971

Dr. Frane Jerman nam v prispevku *Antična koncepcija logike kot dedukcije* poda zgodovinski pregled razvoja logike, ki ga poda v 11 razdelkih. Razdelek 1–6 obravnava predpostavke logike od Talesa do Platona. 6–8 se nanaša na razvoj Aristotelove misli o logiki in nato 9–11 razvoj stavčne logike pri megarikih in stoikih.

Bralce, ki so željni prebiranja in seznanjanja z vsebino, vabimo, da si na internetu ogledajo to in vse preostale številke *Anthroposa*. Kolikor jih ni na uradni strani revije, jih lahko najdejo na strani dLib.si. S prispevkom poskušamo vzbuditi željo po prebiranju tekočih in starejših številk revije, saj je njihova vsebina kljub časovni distanci še kako relevantna.